

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ODBUDOWY

WARSZAWA

Nr 9

27 LISTOPADA 1947

TREŚĆ:

Str.

OBWIESZCZENIE

- Poz. 124 — Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 września 1947 r. o sprostowaniu błędu w ustawie z dnia 2 lipca 1947 r. o utworzeniu Rady Ochrony Pomników Męczeństwa 2

DEKRET

- „ 125 — z dnia 5 września 1947 r. o uchyleniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. w sprawie wymiarów cegły, używanej przy budowie 2

ROZPORZĄDZENIA:

- „ 126 — Ministra Odbudowy z dnia 5 sierpnia 1947 r. o odjęciu uprawnień w zakresie nadzoru policyjno-budowlanego zarządowi gminy Zembrzyce w powiecie wadowickim województwie krakowskim i przekazaniu tych uprawnień Wydziałowi Powiatowemu w Wadowicach 2
- „ 127 — Ministra Odbudowy z dnia 21 października 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej o określeniu granic Warszawskiego Zespołu Miejskiego 3

ZARZĄDZENIA:

- „ 128 — Ministra Odbudowy z dnia 8 października 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej w sprawie objęcia w posiadanie niektórych gruntów przez gminę m. st. Warszawy 3
- „ 129 — Ministra Odbudowy z dnia 19 listopada 1947 r. w sprawach organizacyjnych Centrali Ministerstwa Odbudowy 4
- „ 130 — Ministra Odbudowy z dnia 22 listopada 1947 r. w sprawie tymczasowego stosowania Polskiej Normy 7
- „ 131 — Ministra Odbudowy z dnia 26 listopada 1947 r. w sprawie opracowywania i rozpowszechniania okólników 7

OKÓLNIKI:

- „ 132 — Nr 42 z dnia 31 października 1947 r. w sprawie zasięgania opinii Prokuratury Gen. R. P. 8
- „ 133 — Nr 43 z dnia 5 listopada 1947 r. wydany w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania w sprawie udzielania urzędom i instytucjom sektora publicznego zezwoleń na prowadzenie robót budowlanych 9
- „ 134 — Nr 44 z dnia 10 listopada 1947 r. w sprawie zwalniania spod zarządu państwowego przedsiębiorstw nie podlegających przejęciu na własność przez Państwo 9
- „ 135 — Nr 45 z dnia 25 listopada 1947 r. w sprawie oszczędnego stosowania stali w budownictwie 11

INSTRUKCJA

- „ 136 — Ministerstwa Odbudowy z dnia 10.IX.1947 r. w sprawie tymczasowych standartów budowlanych dla budownictwa mieszkaniowego pracowniczego i społecznego finansowanego z planu inwestycyjnego Ministerstwa Odbudowy 12

KOMUNIKATY

15

124

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 12 września 1947 r.

o sprostowaniu błędu w ustawie z dnia 2 lipca 1947 r. o utworzeniu Rady Ochrony Pomników Męczeństwa.

Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 września 1935 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 423 i z 1945 r. Nr 55, poz. 305) prostuje się w ustawie z dnia 2 lipca 1947 r. o utworzeniu Rady Ochrony Pomników Męczeństwa (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 264) następujący błąd:

w art. 3 po wyrazach: „Komitetu Opieki nad Grobami Bohaterów” dodaje się opuszczone wyrazy: „Instytutu Pamięci Narodowej”.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Kultury i Sztuki:

Stefan Dybowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 63 poz. 372 z dnia 14 października 1947 r.).

125

DEKRET

z dnia 5 września 1947 r.

o uchyleniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. w sprawie wymiarów cegły, używanej przy budowie.

Na mocy art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 252) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Uchyła się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. w sprawie wymiarów cegły, używanej przy budowie (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 577).

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Odbudowy, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych oraz Sprawiedliwości.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

w/z Minister Odbudowy:

Juliusz Żakowski

w/z Minister Administracji Publicznej:

Władysław Wolski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 314).

126

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 5 sierpnia 1947 r.

o odjęciu uprawnień w zakresie nadzoru policyjno-budowlanego zarządowi gminy Zembrzyce w powiecie wadowickim, województwie krakowskim i przekazaniu tych uprawnień Wydziałowi Powiatowemu w Wadowicach.

Na podstawie art. 393-a i 398-a rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34 poz. 216) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uprawnienia zarządu gminy wiejskiej, określone w art. 391 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216), odejmu-

je się zarządowi gminy Zembrzyce w powiecie wadowickim, województwie krakowskim i przekazuje się Wydziałowi Powiatowemu w Wadowicach.

§ 2. Od orzeczeń, wydanych w myśl § 1 przez Wydział Powiatowy w Wadowicach, służy odwołanie do wojewody.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Minister Odbudowy:

Juliusz Żakowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 59 poz. 322 z dnia 17.IX.47 r.).

127

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 21 października 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej o określeniu granic Warszawskiego Zespołu Miejskiego.

Na podstawie art. 3 lit. a) ustawy z dnia 3 lipca 1947 r. o odbudowie m. st. Warszawy (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 268) zarządza się, co następuje:

§ 1. Warszawski Zespół Miejski obejmuje obszar powiatu warszawskiego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Odbudowy:

Michał Kaczorowski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Mcrański

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 424 z dnia 6.XI.1947 r.).

128

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 8 października 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej w sprawie objęcia w posiadanie niektórych gruntów przez gminę m. st. Warszawy.

Na podstawie § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Odbudowy z dnia 7 kwietnia 1946 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej w sprawie obejmowania gruntów w posiadanie przez gminę m. st. Warszawy (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 112) zarządzam co następuje:

§ 1.

Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia gmina m. st. Warszawy uprawniona jest do objęcia w posiadanie gruntów położonych w m. st. Warszawie:

I. na obszarach ograniczonych osiami ulic:

1. Daszyńskiego, Prusa, Konopnickiej, Frascati (z wyłączeniem nieruchomości położonej przy ul. Frascati Nr pol. 2, Nr hip. 8384), Al. na Skarpie i północno-zachodnią granicą terenów sejmowych do przecięcia się jej z ulicą Daszyńskiego,

2. Grzybowskiej, Karolkowej, Krochmalnej i Przyokopowej,
3. Marszałkowskiej, Hożej, Kruczej i Wilczej,
4. Marszałkowskiej, Hożej, Poznańskiej i Wspólnej,
5. Karlińskiego, Grodziskiej, Sowińskiego, północną granicą linii kolejowej P. K. P., granicą miasta i linią, stanowiącą przedłużenie w linii prostej osi ulic Jana Kazimierza do przecięcia się z osią ulicy Karlińskiego,
6. Solec, Ludnej, Smolnej i południową granicą kolejowej linii średnicowej,
7. Potockiej, Szczecińskiej, Żarnowskiej i Kamedulów,
8. Chełmskiej, Stępińskiej, Kaszubskiej i Górskiej,

9. Zwycięzców, Saskiej, Al. Stanów Zjednoczonych, Paryskiej i linią prostą, stanowiącą przedłużenie osi ulicy Paryskiej do przecięcia się z osią ulicy Zwycięzców.

II. przy ulicach:

Konwiktorskiej Nr pol. 6, Brzeskiej Nr pol. 23, Targowej Nr pol. 54, Żąbkowskiej Nr pol. 10, Al. Jerozolimskiej Nr pol. 39 (Nr hip. 1582 i 6688); Brzozowej Nr pol. 43 (Nr hip. 205/6) i Sewerynowów Nr pol. 7 i 9 (Nr hip. 2765-B, 2765-E).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

Minister Odbudowy:

Michał Kaczorowski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

(Zarządzenie ogłoszone w Monitorze Polskim Nr. 123, poz. 777 z dnia 10.X.1947 r.).

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 19 listopada 1947 r.

w sprawach organizacyjnych Centrali Ministerstwa Odbudowy.

§ 1.

W oparciu o wyniki badań i ustaleń Prezydium Rady Ministrów — Komisji dla Zbadania Celowości Organizacji i Stanu Etatów w administracji państwowej, zarządzam od dnia 19 listopada 1947 r. następujące uzupełnienia i zmiany w tymczasowym podziale organizacyjnym Centrali Ministerstwa Odbudowy, ustalonym zarządzeniami z dn. 21.I.1946 r. (Dz. Urz. Min. Odb. Nr 1) z dn. 23.IV.1946 r., (Dz. Urz. Min. Odb. Nr 2) z dn. 20.V.1946 r., (Dz. Urz. Min. Odb. Nr 3) z dn. 7.VIII.1946 r., (Dz. Urz. Min. Odb. Nr 4 z 1946 r.), z dn. 2.I.1947 r. (Dz. Urz. Min. Odb. Nr 2 z 1947 r.):

a) Powołuje się Departament VI Kadr; skład Departamentu stanowią:

Wydział Personalny,

Wydział Szkolenia i Zatrudnienia,

Samodzielny Referat Pracy i Płac,

Departament VI Kadr zafatwia sprawy: szkolenia kadr budowlanych, zatrudnienia w przedsiębiorstwach i przemyśle budowlanym, warunków pracy i płac, umów zbiorowych; sprawy personalne Centrali Ministerstwa Odbudowy oraz władz i urzędów podległych.

b) W Gabinetecie Ministra powołuje się:

na prawach Biura Inspektorat Główny do spraw inspekcji i kontroli Centrali Ministerstwa i jego agend administracyjnych, technicznych, przemysłowych i gospodarczych, urzędów i instytucji przy Ministerstwie oraz do spraw dochodzeń dyscyplinarnych;

Wydział Prezydialny do spraw prezydialnych Ministra i Podsekretarzy Stanu;

przekształca się:

Wydział Inspekcyjno-Organizacyjny na Wydział Organizacyjny;

Samodzielny Referat Sprawozdawczo-Statystyczny oraz Samodzielny Referat Ekonomiczny na Wydział Ekonomiczno-Sprawozdawczy;

przenosi się Wydział Personalny do Departamentu Kadr.

c) W Departamencie I Ogólnym — likwiduje się Samodzielny Referat Apropowacyjny oraz Samodzielny Referat Wydawniczy; ich sprawy przejmą Wydziały Gospodarczy i Ogólny.

d) W Departamencie II Polityki Budowlanej powołuje się Pracownię Projektów Architektonicznych;

likwiduje się:

Wydział Polityki Terenowej i Wydział Kadr Pracowniczych, którego sprawy przechodzą do Departamentu Kadr;

przemianowuje się Wydział Polityki Budowlanej na Wydział Planowania.

e) W Departamencie III Budownictwa likwiduje się Inspektorat Techniczny oraz Wydziały Odbudowy: Miast, Wsi i Stolicy; ich sprawy przejmie Wydział Realizacji Planów Inwestycyjnych oraz Wydział Zleceń i Kalkulacji.

f) W Departamencie IV Przemysłu Budowlanego

likwiduje się Samodzielny Referat Kontroli Finansowej Przedsiębiorstw;

przekształca się:

Wydział Zaopatrzenia Przedsiębiorstw oraz Wydział Dostaw Sprzętu Zagranicznego na Wydział Administracji Przemysłu Budowlanego oraz Wydział Dostaw i Zaopatrzenia; Wydział Przedsiębiorstw na Wydział Przedsiębiorstw i Rzemiosł Budowlanych.

g) Biuro Finansowe przemianowuje się na Departament VII Finansowy z podziałem organizacyjnym na:

Wydział Kredytów Inwestycyjnych, Wydział Budżetowy, Wydział Rachunkowy, Samodzielny Referat Polityki Finansowej.

§ 2.

Zgodnie z postanowieniami § 1 odpowiednim zmianom i uzupełnieniom ulega załącznik do Zarządzenia z dnia 21.I.1946 r. pod tytułem „Zakres Działania i tymczasowy schemat organizacyjny Centrali Ministerstwa Odbudowy”.

Załącznik ten stanowi integralną część niniejszego Zarządzenia.

§ 3.

Do opracowania poważniejszych zagadnień, wymagających ciągłego i bezpośredniego współdziałania różnych jednostek organizacyjnych, mogą być powoływane w ramach Ministerstwa Zespoły Pracy, składające się z pracowników delegowanych przez zainteresowane jednostki i rzeczoznawców zapraszanych z zewnątrz Ministerstwa.

Regulaminy Zespołów Pracy podlegają memu zatwierdzeniu.

§ 4.

Powołuję doradców Ministerstwa:

- a) do spraw kontaktów zagranicznych przy Gabinetcie Ministra;
- b) do spraw polityki terenowej; do spraw programów szkolenia w zawodach budowlanych; do spraw planowania badań naukowych w zakresie techniki budowlanej przy Departamencie II Polityki Budowlanej;
- c) do spraw ekonomicznych przy Departamencie VII Finansowym.

§ 5.

Dyrektor Gabinetu oraz Dyrektorzy Departamentów i Biura Zakładów i Urzędzeń Użyteczności Publicznej w terminie do dnia 31.XII.1947 r. przedłożą mi do zatwierdzenia szczegółowy podział spraw i czynności pomiędzy Wydziały, Samodzielne Referaty, Zespoły Pracy lub Komisje.

1 załącznik.

Minister

M. Kaczorowski

ZAKRES DZIAŁANIA I TYMCZASOWY SCHEMAT ORGANIZACYJNY CENTRALI MINISTERSTWA ODBUDOWY.

(Załącznik do Zarządzenia Ministra Odbudowy z dnia 19 listopada 1947 r. w sprawach organizacyjnych Centrali Ministerstwa Odbudowy).

I. GABINET MINISTRA (Znak G. M.).

dzieli się na:

Inspektorat Główny (Znak I. G.) oraz

1. Wydział Organizacyjny (Znak W1).
2. Wydział Prawny (Znak W2).
3. Wydział Prezydialny (Znak W3).
4. Wydział Ekonomiczno - Sprawozdawczy (Znak W4).
5. Samodzielny Referat Prasowy (Znak R5).

Gabinet załatwia sprawy wynikające ze stosunku Ministra do Głowy Państwa, Seimu, Rady Ministrów, innych Ministerstw oraz Urzędów Centralnych; sprawy organizacji Ministerstwa oraz władz, urzędów i instytucji podległych; sprawy legislacji i opinii prawnych; sprawy prezydialne Ministra i Podsekretarzy Stanu, kontaktów z zagranicą, subwencji; sprawy związane z Komitetem Ekonomicznym Prez. Rady Ministrów, sprawozdawczości i statystyki ogólnej oraz koordynacji sprawozdawczości i statystyki innych jednostek organizacyjnych; sprawy inspekcji i kontroli Centrali Ministerstwa i jego agend administracyjnych, technicznych, przemysłowych i gospodarczych, urzędów i instytucji przy Ministerstwie oraz sprawy dochodzeń dyscyplinarnych.

II. DEPARTAMENT I OGÓLNY (Znak D. I.). dzieli się na:

1. Wydział Ogólny z Kancelarią Główną (Znak W1).
2. Wydział Gospodarczy (Znak W2).
3. Samodzielny Referat Transportu (Znak R3).

Departament załatwia sprawy intendenty Centrali Ministerstwa; gospodarcze oraz transportowe Centrali, władz i urzędów podległych; sprawy mieszkaniowe pracowników; sprawy wydawnictw technicznych i urzędowych w szczególności redakcja wydawnictwa Dziennika Urzędowego Ministerstwa; sprawy biblioteki, kancelarii głównej i ekspedytury.

III. DEPARTAMENT II POLITYKI BUDOWLANEJ (Znak D. II).

dzieli się na:

1. Wydział Planowania (Znak W1).
2. Wydział Planów Inwestycyjnych (Znak W2).
3. Wydział Polityki Mieszkaniowej (Znak W3).
4. Pracownie Projektów Architektonicznych (Znak P4).

Departament załatwia sprawy planowania inwestycyjnego, polityki budowlanej, terenowej, mieszkaniowej i budowy osiedli; sprawy zasad polityki zatrudnienia i programów szkolenia zawodowego w budownictwie; sprawy planowania i koordynacji badań naukowych; sprawy norm i standartów budowlanych, projektowania budynków typowych i wzorowych.

IV. DEPARTAMENT III BUDOWNICTWA

(Znak D. III).

dzieli się na:

1. Wydział Realizacji Planów Inwestycyjnych (znak W1).
2. Wydział Zleceń i Kalkulacji (Znak W2).
3. Wydział Techniki Budowlanej i Wykonawstwa (Znak W3).
4. Wydział Rozdziału Materiałów Budowlanych (Znak W4).

Departament załatwia sprawy wykonawstwa w zakresie odbudowy i budowy osiedli oraz gmachów państwowych; zatwierdzania kosztorysów i przetargów, zestawiania terenowych programów prac; rozdziału materiałów budowlanych, nadzoru technicznego nad przedsiębiorstwami budowlanymi; sprawy zażądnień naukowych z zakresu techniki budowlanej.

V. DEPARTAMENT IV PRZEMYSŁU BUDOWLANEGO (Znak D. IV).

dzieli się na:

1. Wydział Administracji Przemysłu Budowlanego (Znak W1).
2. Wydział Produkcji Materiałów Budowlanych (Znak W2).
3. Wydział Przedsiębiorstw i Rzemiosł Budowlanych (Znak W3).
4. Wydział Dostaw i Zaopatrzenia (Znak W4).

Departament załatwia sprawy planowania i nadzoru nad produkcją materiałów budowlanych w zakładach podległych Ministerstwu Odbudowy; sprawy administracyjne i gospodarcze państwowych wytwórni materiałów budowlanych i przedsiębiorstw budowlanych oraz nadzoru administracyjnego nad niepaństwowymi przedsiębiorstwami budowlanymi, zaopatrzenia wytwórni materiałów i przedsiębiorstw budowlanych; organizacji zbytu materiałów budowlanych i rozdziału sprzętu budowlanego oraz nadzoru nad ich cenami.

VI. DEPARTAMENT V ADMINISTRACJI BUDOWLANEJ (Znak D. V).

1. Wydział Architektoniczny (Znak W1).
2. Wydział Nadzoru i Służby Budowlanej (Znak W2).
3. Wydział Zarządu Nieruchomości Państwowych (Znak W3).
4. Samodzielny Referat Grobownictwa (Znak R4).

Departament załatwia sprawy zatwierdzania i opiniowania projektów budowlanych oraz konkursów architektonicznych, nadzoru techniczno-budowlanego — polici budowlanej; uprawnień zawodowych; ogólnego zarządu gmachami i placami państwowymi; nadzoru nad przydziałem

pomieszczeń w budynkach państwowych; ustalenia zasad wymiaru czynszów w budynkach państwowych; sprawy zbywania i nabywania nieruchomości przez Skarb Państwa; sprawy grobownictwa wojennego.

VII. DEPARTAMENT VI KADR (Znak D VI).

dzieli się na:

1. Wydział Personalny (Znak W1).
2. Wydział Szkolenia i Zatrudnienia (Znak W2).
3. Samodzielny Referat Pracy i Płac (Znak R3).

Departament załatwia sprawy szkolenia kadr budowlanych, zatrudnienia w przedsiębiorstwach i przemyśle budowlanym, warunków pracy i płac, umów zbiorowych; sprawy personalne Centrali Ministerstwa Odbudowy oraz władz i urzędów podległych.

VIII. DEPARTAMENT VII FINANSOWY (Znak D. VII).

1. Wydział Kredytów Inwestycyjnych (Znak W1).
2. Wydział Budżetowy (Znak W2).
3. Wydział Rachunkowy (Znak W3).
4. Samodzielny Referat Polityki Finansowej (Znak R4).

Departament załatwia sprawy zażądnień finansowych, ustalania zasad i techniki rozprawiania kredytów inwestycyjnych; przygotowania preliminarzy budżetowych oraz nadzór nad wykonaniem budżetu w Centrali Ministerstwa Odbudowy i organów podległych; sprawy planów finansowo - gospodarczych przedsiębiorstw podległych Ministerstwu; sprawy rachunkowości Ministerstwa i organów podległych.

IX. BIURO ZAKŁADÓW I URZADZEŃ UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (Znak BU).

dzieli się na:

1. Samodzielny Referat Zakładów Wodociągowych i Kanalizacji (Znak R1).
2. Samodzielny Referat Zakładów Techniczno-Sanitarnych i Usuwania Śmieci (Znak R2).
3. Samodzielny Referat Zakładów Użyteczności Publicznej (Znak R3).
4. Samodzielny Referat Urządzeń Użyteczności Publicznej (Znak R4).
5. Samodzielny Referat Zieleni (Znak R5).
6. Samodzielny Referat Wniosków Kredytowych (Znak R6).

Biuro załatwia sprawy zakładów wodociągowych i kanalizacyjnych, urządzeń użyteczności publicznej; techniki sanitarnej w zakresie budowy, odbudowy i rozbudowy oraz nadzoru techniczno-budowlanego nad zakładami użyteczności publicznej.

Minister:

M. Kaczorowski

130

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 22 listopada 1947 r.

(L. dz. G. M. 3739/W2/47).

Zarządzam tymczasowe stosowanie Polskiej Normy: PN/B-11 „Dziennik przebiegu robót budowlanych”.

Za Ministra:

J. Żakowski
Podsekretarz Stanu

131

ZARZĄDZENIE

z dnia 26 listopada 1947 r.

w sprawie opracowywania i rozpowszechniania okólników.

(L. dz. G. M. 5300/WI/47).

„Dziennik Urzędowy Ministerstwa Odbudowy” od 1 grudnia 1947 r. ukazywać się będzie periodycznie co najmniej raz na miesiąc około 15 każdego miesiąca, przy czym rozsyłany będzie wprost do wszystkich agend terenowych Ministerstwa. W związku z tym sprawa opracowywania i rozpowszechniania okólników i wszelkiego rodzaju pism okólnych wymaga dalszego uporządkowania celem uniknięcia zbędnej pracy personelu kancelaryjnego oraz zaoszczędzenia zużycia papieru. Dlatego też zarządzam, aby wszystkie departamenty i organa centralne Ministerstwa Odbudowy przy opracowywaniu i rozpowszechnianiu okólników i pism okólnych kierowały się następującymi wytycznymi:

1. Jako zasadę należy przyjąć, że wszystkie okólniki i pisma okólne, z wyjątkiem poufnych i tajnych, przeznaczone dla agend terenowych Ministerstwa, będą zamieszczane w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Odbudowy”.

Wobec tego rozsyłanie okólników oraz wszelkiego rodzaju pism okólnych w postaci odbitek wykonanych za pomocą powielacza należy stosować jedynie w tych przypadkach, gdy pilność sprawy nie pozwala czekać na ukazanie się najbliższego numeru „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Odbudowy”.

Jeżeli załatwienie sprawy objętej okólnikiem lub pismem okólnym przez podległe agendy terenowe związane jest z określonym terminem, należy ustalić termin realny, licząc się z możliwościami wykonawczymi tych agend. Ustalenie terminów nierealnych wywołuje zbędną korespondencję co do przesunięcia terminu i w konsekwencji prowadzi do niedotrzymania terminu, wyznaczonego bez uwzględnienia możliwości wykonania.

2. Przy opracowywaniu okólnika lub pisma okólnego należy w treści jego wyczerpać całkowicie i dostatecznie jasno zagadnienie będące przedmiotem okólnika, aby nie zachodziła konieczność wydawania wkrótce okólników uzupełniających lub wyjaśniających.

Jeżeli sprawa będąca przedmiotem okólnika była już poprzednio regulowana, należy sprawdzić, czy opracowany okólnik nie koliduje z poprzednimi i w związku z tym wyjaśnić czy poprzednie okólniki w tej samej sprawie nadal obowiązują, czy też zostają uchylone.

3. Treść okólnika względnie pisma okólnego należy uzgodnić ze wszystkimi departamentami i organami centralnymi Ministerstwa, zainteresowanymi danym zaśnieniem. Zainteresowani na projekcie okólnika odnotowują swą zgodę lub swe uwagi i zastrzeżenia.

4. Jeżeli okólnik nie będzie kwalifikowany do ogłoszenia w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Odbudowy” należy od razu ustalić dla których agend jest on przeznaczony i stosownie do ich potrzeb zarządzić powielenie go w takiej ilości, aby podległe agendy nie potrzebowały robić dalszych jego odbitek. O zakwalifikowaniu okólnika do ogłoszenia w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Odbudowy” decydować będzie Gabinet Ministra na wniosek organu, który okólnik opracował.

5. Po uzgodnieniu projektu okólnika lub pisma okólnego z zainteresowanymi departamentami i organami centralnymi Ministerstwa należy przed zarządzeniem powielenia i rozesłania okólnika przedstawić go Gabinetowi Ministra do aprobaty, przy czym należy podać również rozdzielnik pomiędzy agendy terenowe albo umieścić uwagę, że okólnik ma być umiesz-

czony w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Odbudowy”.

6. W przypadku, gdy sprawa będąca przedmiotem okólnika lub pisma okólnego może bezpośrednio lub pośrednio dotyczyć zakresu działania innego resortu administracji państwowej lub podległych mu władz terenowych, okólnik winien być uzgodniony z naczelną władzą zainteresowanego resortu nie tylko co do treści, lecz również co do sposobu jego rozpowszechniania; fakt uzgodnienia powinien być stwierdzony na piśmie.

Okólnik lub pismo okólne, wymagające uzgodnienia z innym resortem administracji państwowej, należy uprzednio przedstawić Gabinetowi Ministra a następnie po uzgodnieniu ponownie do ostatecznej aprobaty.

Minister Odbudowy:

M. Kaczorowski

Otrzymują:

Ob. Podsekretarz Stanu inż. J. Zakowski.

Ob. Podsekretarz Stanu inż. St. Pietrusiewicz.
Gabinet Ministra.

Departament I

„ „ II

„ „ III

„ „ IV

„ „ V

„ „ VI

„ „ VII

Biuro Zakładów i Urzędzeń Użyteczności Publicznej, Naczelny Komisarz Odbudowy Wsi, Komisarz Odbudowy Stolicy, Instytut Badawczy Budownictwa, Komisja Normalizacyjna Budownictwa, Główny Urząd Planowania Przestrzennego.

do wiadomości:

C. Z. P. P. B.

C. Z. W. M. B.

Komisarz do Spraw Sprzętu Budowlanego.

Główny Urząd Pomiarów Kraju.

Centrala Materiałów Budowlanych.

132

OKÓLNİK Nr. 42.

z dnia 31 października 1947 r.

w sprawie zasięgnięcia opinii Prokuratorii Gen. R. P.

(L. dz. G. M. 5020/W2/47).

Najwyższa Izba Kontroli Państwa stwierdziła, że nie wszystkie władze i urzędy, uprawnione do korzystania z pomocy prawnej Prokuratorii Gen. R. P., należycie tę pomoc wykorzystują. Dzieje się tak niewątpliwie dlatego, że obowiązujące w tym zakresie przepisy prawne (rozporządzenie Prezydenta Rz. z dnia 3.12. 1924 r. o zmianie ustroju Prokuratorii Gen. R. P. Dz. U. Nr 107 poz. 967, uchwała Rady Min. z dnia 28.8. 1919 r. w przedmiocie ustroju i czynności Prokuratorii Gen. Dz. U. Nr. 75 poz. 433 oraz uchwała Rady Min. z dnia 17 czerwca 1920 r. w przedmiocie ustroju i czynności oddziałów Prokuratorii Gen. Dz. U. Nr. 73 poz. 502) stwarzają tylko uprawnienia do korzystania z pomocy prawnej Prokuratorii Gen. i poza jednym przypadkiem ustalenia wzorców, według których powinny być zawierane umowy często powtarzające się, nie określają w jakich przypadkach zasięgnięcie opinii jest obowiązkowe.

Wobec wagi interesów Państwa, które mogą być narażone na szkodę wskutek nie zasięgnięcia opinii prawnej Prokuratorii Gen. R. P., proszę w związku z zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów w tej materii o wydanie podległym organom i instytucjom instrukcji, ażeby opinia praw-

na Prokuratorii Gen. była zasięgnięta we wszystkich sprawach, w których ze względu na skomplikowany pod względem prawnym charakter lub wchodzące w grę poważne interesy Państwa konieczne jest przy zawieraniu umowy zachowanie specjalnej staranności i rozwagi. Należałoby się zwracać o opinię do Prokuratorii Gen. również i w sprawach mniejszej wagi, jeżeli nasuwają się trudności natury prawnej, a w danym urzędzie czy instytucji brak prawnika, posiadającego odpowiednie doświadczenia prawnicze. Natomiast nie powinno się zasięgać opinii Prokuratorii Gen. w przypadkach, w których wątpliwości dotyczą stanu faktycznego sprawy, a nie kwestii prawnej. Umowy często powtarzające się powinny być zawierane według wzorów, ustalanych po zaopiniowaniu przez Prokuratorie Gen.

Minister Odbudowy:

M. Kaczorowski

Otrzymują:

Biuro Odbudowy Stolicy, wszystkie Urzędy Wojewódzkie, (Wydziały Odbudowy i Regionalne Dyrekcje Planowania Przestrzennego) i Dyrekcje Odbudowy.

133

OKÓLNIK Nr. 43.

z dnia 5 listopada 1947 r.

wydany w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania
w sprawie udzielania urzędom i instytucjom sektora publicznego zezwoleń na prowadzenie
robót budowlanych.

(L. dz. II/1/8709/47).

Zgodnie z prawem budowlanym (art. 378 — 393) oraz zgodnie z dekretem z dnia 24 maja 1945 r. o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy i dekretem z dn. 25 czerwca 1946 r. o państwowym planie inwestycyjnym polecam, aby:

1. pozwolenia na wykonywanie robót budowlanych przez urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe oraz przez związki publiczno-prawne były udzielane przez władze budowlane I i II instancji jedynie po przedstawieniu przez urząd, instytucje lub przedsiębiorstwa stwierdzenia, że zamierzona inwestycja jest objęta Państwowym Planem Inwestycyjnym. Postanowienie powyższe nie stosuje się do budynków przemysłowych.
2. Organem właściwym do wystawienia wymienionego stwierdzenia jest Ministerstwo

Odbudowy, względnie jego organa terenowe II instancji, a w wypadkach, gdy inwestycja figuruje w Państwowym Planie Inwestycyjnym poza częścią 21 „Ministerstwo Odbudowy” — właściwy resort lub jego organa terenowe względnie Centralny Urząd Planowania.

3. W wypadkach wątpliwych władze budowlane powinny skierować sprawę do rozstrzygnięcia do Ministerstwa Odbudowy.
4. Wnioski o włączenie do planu nowych inwestycji ze środków własnych powinny być kierowane do Ministerstwa Odbudowy względnie do właściwego resortu.

Minister Odbudowy:

M. Kaczorowski

134

OKÓLNIK Nr. 44.

z dnia 10 listopada 1947 r.

w sprawie zwalniania spod zarządu państwowego przedsiębiorstw nie podlegających przejęciu
na własność przez Państwo.

(L. dz. IV/8372/W3/47).

Przedsiębiorstwa, nie będące własnością Państwa, a znajdujące się pod zarządem państwowym w dziale Ministerstwa Odbudowy, które:

- a) nie zostały umieszczone w wykazach przedsiębiorstw, przechodzących albo podlegających przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego, lub
- b) prawomocnym postanowieniem skreślone z wykazu, określonego w pkt. a) podlegają zwrotowi osobom, uprawnionym do ich posiadania.

Powyższe nie dotyczy przedsiębiorstw, znajdujących się pod przymusowym zarządem państwowym, ustanowionym na podstawie dekretu z dnia 16.XII.1918 r. poz. 67.

Zwolnienie od zarządu państwowego i przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa osobom uprawnionym powinno być dokonane zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) Ponieważ chodzi tu o mienie, którego posiadanie w związku z wojną utraciły osoby uprawnione, sprawę przywrócenia posiadania reguluje dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 87) — (powołane w dalszej treści okólnika artykuły bez bliższego określenia oznaczają artykuły tego dekretu).
- 2) Zwrot następuje na wniosek osoby uprawnionej. Osoby te są określone w art. 15 i 16, które mówią nie o właścicielu, lecz o prawnym posiadaczu przedsiębiorstwa.
- 3) Wniosek powinien być skierowany do Okręgowego Urzędu Likwidacyjnego, albo do właściwego Zjednoczenia Państwowego Przedsiębiorstwa Budowlanego, bądź Oddziału Centralnego Zarządu Wytwórczy Materiałów Budowlanych. Zjed-

noczenie i Oddział **nie** badają praw wnioskodawcy do posiadania przedsiębiorstwa, lecz o ile przedsiębiorstwo należy do kategorii, określonych na wstępie w p. a) i b) przesyłała wniosek do O. U. L. dla uzyskania jego zgody w myśl art. 19.

- 4) O. U. L. — po sprawdzeniu praw wnioskodawcy do posiadania przedsiębiorstwa i stwierdzenia braku prawnych przeszkód — powiadamia Zjednoczenie o swej zgodzie na przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa określonej osobie.

Postanowienia punktów 3 i 4 nie mają zastosowania, gdy osoba uprawniona złoży wyrok sądu orzekający przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa.

- 5) Zwolnienie przedsiębiorstwa spod zarządu państwowego i przekazanie go osobie uprawnionej następuje po dokonaniu rozrachunku pomiędzy tą osobą, a Skarbem Państwa.

- 6) Podstawy rozrachunku określają art. 5, 6, 13 i 14. Zasada rozrachunku jest, jak wynika z powyższych przepisów, że **osoba przejmująca** przedsiębiorstwo, otrzymuje to **przedsiębiorstwo wraz z dochodami i innymi korzyściami**, uzyskanymi z niego w czasie zarządu państwowego. **Państwo** zaś zatrzymuje sobie **nakłady** (ich równowartość), dokonane przez okupanta (art. 2 ust. 1) oraz przez władze, przedsiębiorstwa i instytucje państwowe polskie, a także **koszty nadzoru zabezpieczającego i zarządu przedsiębiorstwem**.

- 7) Zgodnie z art. 5 ust. 1 potrącenie **nakładów** dopuszczalne jest tylko do **wysokości wzrostu wartości majątku** w chwili zwrotu.

Straty wojenne obciążają przedsiębiorstwo. Nakłady, poczynione przez okupanta, podlegają potrąceniu na rzecz Państwa tylko o ile podwyższyły wartość majątku w stosunku do jego wartości w momencie utraty posiadania przez osobę uprawnioną; nie mogą one przewyższyć różnicy między tymi dwiema wartościami.

Ponadto Państwo potrąca wszelkie poczynione przez siebie nakłady do wysokości różnicy wartości majątku w momencie objęcia w posiadanie i w chwili zwrotu.

- 8) Nie uważa się za nakłady inwestycji, dokonanych przez okupanta kosztem innego majątku, znajdującego się w granicach Państwa Polskiego (np. powiększenie terenu, przeniesienie maszyn, materiałów). Jeśli stało się to kosztem majątku, znajdującego się pod zarządem państwowym, inwestycja powinna być potrącona przez Państwo w całości, niezależnie od obrachunku nakładów, jako zwrot na rzecz majątku, który poniósł stratę. Jeżeli in-

westycja dokonana była kosztem majątku, **nie** znajdującego się pod zarządem państwowym, nie włącza się jej również do obrachunku nakładów i przekazuje się wraz z przedsiębiorstwem; w tym wypadku powinna ona stać się przedmiotem odrębnego rozrachunku z osobą, która poniosła stratę.

- 9) Analogicznie, do majątku przedsiębiorstwa powinno być włączone wszystko, co z niego zostało przeniesione do innego majątku, pozostającego pod zarządem państwowym.

- 10) O tym, czy nakłady mają być zwracane w naturze, czy też liczone w kwotach pieniężnych, rozstrzyga art. 6 ust. 1 i 2. Zdecydować o tym trzeba — zgodnie z tymi przepisami — zależnie od okoliczności indywidualnego przypadku.

Jeżeli chodzi o ruchomości, może tu mieć miejsce dogodna dla obu stron zamiana.

Odpowiednio należą stosować te zasady i do inwestycji, o których mowa wyżej w pkt. 8 i 9.

- 11) Rozrachunek oparty będzie na ustaleniach stanu majątkowego przedsiębiorstwa:

a) w momencie utraty posiadania przez osobę uprawnioną w związku z wojną — stan ten w miarę potrzeby i możliwości powinna udowodnić osoba, której oddaje się przedsiębiorstwo;

b) w momencie wzięcia przedsiębiorstwa w zarząd państwowy — stan ten powinien być ustalony na zasadzie dokumentów o których mowa w instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego R. M. z dnia 22.X.1945 r. o wwiątkowych zasadach sporządzenia bilansów otwarcia itd.;

c) w momencie zwolnienia przedsiębiorstwa spod zarządu państwowego — stan ten ustala bilans zamknięcia.

- 12) Stan majątkowy w czasie, określonym wyżej w pkt. 11 lit. a) i b), obliczony będzie w cenach przedwojennych. Bilans zamknięcia winien również zawierać wycenienie przedmiotów majątkowych w tych cenach, stosownie do wskazań instrukcji, wymienionej w pkt. 11 i lit. b).

- 13) Przy rozrachunku dążyć należy do ugodowego załatwienia sprawy w sposób możliwie dla obu stron dogodny. Obowiązkiem Zjednoczenia i Oddz. CZWMB jest dbać o to, by Skarb Państwa nie poniósł tu straty.

Roszczenia Skarbu Państwa, jeśli nie mogą być zaspokojone w momencie przekazania zarządu, powinny być należycie zabezpieczone.

- 14) Ugoda co do rozrachunku powinna być przed jej zrealizowaniem przedstawiona do zatwierdzenia Centralnemu Zarządowi. Jeżeli ugoda przewiduje dopłatę ze strony Skarbu Państwa, Centralny Zarząd przedstawi ugode do zatwierdzenia Ministerstwu Odbudowy. W razie skorygowania ugody przez instancję zatwierdzającą, poprawki powinny być przedmiotem dodatkowego porozumienia.
- 15) Wpływy, osiągnięte w wyniku porozumienia z osobą przejmującą przedsiębiorstwo, należy wpłacić na rachunek Skarbu Państwa na dochód Ministerstwa Odbudowy.
- 16) Objęcie przedsiębiorstwa przez osobę uprawnioną może nastąpić dopiero po dopełnieniu przez nią wszystkich warunków ugody.
- Wcześniejsze przekazanie przedsiębiorstwa, uzasadnione warunkami ugody, wymaga zgody Centralnego Zarządu.
- 17) Jeżeli nakłady przewyższają wartość majątku w stosunku do jego wartości w chwili utraty posiadania przez osobę uprawnioną, Skarb Państwa ma prawo wykupu

przedsiębiorstwa zamiast żądania równowartości nakładów.

W wypadku istnienia tego stanu rzeczy, należy zgłosić wniosek w sprawie wykupu przedsiębiorstwa do Ministerstwa Odbudowy do decyzji.

Po uzyskaniu pozytywnej decyzji Ministerstwa należy zwrócić się do osoby uprawnionej z propozycją zawarcia ugody co do warunków wykupu.

W razie braku porozumienia dalsze postępowanie reguluje art. 6 ust. 3 i 4. Do czasu wydania rozporządzenia, przewidzianego w tych przepisach, sprawa powinna ulec zawieszeniu.

Za Ministra Odbudowy:

Inż. St. Pietrusiewicz

Podsekretarz Stanu

Otrzymują:

Wszystkie Urzędy Wojew.-Wydz. Odbudowy.

Wszystkie Dyrekcje Odbudowy,

C. Z. W. M. B.

C. Z. P. P. B.

K. S. B.

C. M. B.

Gabinet Ministra,

Departament I.

135

OKÓLNIK Nr. 45.

z dnia 25 listopada 1947 r.

w sprawie oszczędnego stosowania stali w budownictwie.

(L. dz. III/9054/7/47).

Zmniejszające się możliwości uzyskania obiektów do remontu wpływają na stałe wzmoczenie budownictwa nowych obiektów, co powoduje i potęgować będzie nadal trudności zaopatrzenia rynku w podstawowe materiały budowlane.

Do materiałów, o które jest, a niewątpliwie będzie coraz trudniej, zaliczyć należy przede wszystkim stal.

W oparciu o ustawę o normach i standartach budowlanych (Dz. Urz. Min. Odb. Nr. 6/47 poz. 96), dla zapewnienia celowości technicznej, gospodarczej i społecznej budownictwa, racjonalne i oszczędne stosowanie materiałów w konstrukcjach budowlanych jest koniecznością, a nieprzestrzeżenie powyższych zasad będzie powodowało sankcje karne.

Rygorystyczne lecz racjonalne stosowanie norm a co za tym idzie oszczędność zużycia musi być przestrzegana w stosunku do wszystkich materiałów, a przede wszystkim w stosunku do stali i konstrukcji stalowych.

Szczegółowe wytyczne techniczne odnośnie oszczędności w zastosowaniu stali w budownictwie

są w opracowaniu i w najbliższym czasie zostaną rozesłane. Narazie podaje się przykładowo kilka podstawowych zasad celem niezwłocznego zastosowania w projektach i kosztorysach:

1) konstrukcje stalowe (obliczenie i projektowanie) w myśl p. 3 § 1 PN-B/190, mogą być opracowywane przez osoby mogące się wykazać odpowiednimi wiadomościami i doświadczeniem w tej dziedzinie, a przeto umiejące wykorzystać materiał przy zachowaniu wymaganych współczynników bezpieczeństwa;

2) Stosowanie konstrukcji stalowych szkieletowych w budownictwie mieszkalnym dopuszcza się jedynie w drodze uzasadnionych wyjątków za zgodą Min. Odbudowy.

3) Stosowanie w stropach nowych budowli—stalowych belek dwuteowych należy jak najbardziej ograniczać. Stropy takie dopuszcza się jedynie przy budynkach remontowanych, do wyczerpania zapasów starych belek, przy czym:

a. w/g wymagań p. 4 § 8 PN-B/190 stosować należy z reguły belki obetonowane, a w miarę możliwości ciągłe oraz o dużych rozstawach, aby zmniejszyć ugięcie.

b. celem zmniejszenia obciążenia belek stropowych przy zastosowaniu stropów Kleina dążyć do płyt możliwie lekkich.

4) Dążyć w miarę możliwości do stosowania zamiast stropów na belkach stalowych — stropów prefabrykowanych z gotowych belek żelbetowych.

5) Łączenia w konstrukcjach stalowych stosować z reguły spawane zamiast nitowanych.

6) W konstrukcjach żelbetowych:

a. stosować belki ciągłe o możliwie dużych wysokościach (o ile to nie jest sprzeczne z wymogami architektonicznymi),

b. w słupach wykorzystywać stal zbrojową przez użycie betonu o dużej wytrzymałości,

c) wykluczyć stosowanie podwójnego zbrojenia belek w przęsłach, o ile wyjątkowo ważne względy architektoniczne, wymagające małych wysokości belek, nie stoją na przeszkodzie.

Za Ministra Odbudowy:

Inż. St. Pietrusiewicz

Podsekretarz Stanu

Otrzymują:

- 1) Biuro Kontroli przy Radzie Państwa.
- 2) C. U. P.
- 3) Wszystkie Ministerstwa.
- 4) Podsekretarze Stanu,
- 5) Komisarz Odbudowy m. st. Warszawy.
- 6) Gabinet Ministra.
- 7) N. K. O. W.
- 8) Komisarz dla Spraw Przemysłu Bud.
- 9) Dep. I, II, III, IV, V, VI.
- 10) B. Z. U. U. P.
- 11) Wydziały Odbudowy.
- 12) Dyrekcje Odbudowy,
- 13) C. Z. P. P. B.
- 14) Centr. Zarz. Przem. Hutnicz.
- 15) C. M. B.
- 16) Kom. Standartów Bud.
- 17) W. S. M.
- 18) T. O. R.
- 19) S. P. B.
- 20) B. G. K.
- 21) Narodowy Bank Polski.
- 22) P. K. O. Wydz. Budowl.
- 23) C. Z. P. W. — Biuro Bud. Zabrze.
- 24) P. K. P. (Dyr. WWK).
- 25) P. B. P.
- 26) C. Z. W. M. B.

136

INSTRUKCJA MINISTERSTWA ODBUDOWY

z dnia 10.IX.1947 r.

w sprawie tymczasowych standartów budowlanych dla budownictwa mieszkaniowego pracowniczego i społecznego, finansowanego z planu inwestycyjnego Ministerstwa Odbudowy.

(L. dz. II/3/6822/47).

1) Postanowienia wstępne.

- a) Do chwili wydania zarządzeń, ustanawiających standarty budowlane dla całości budownictwa mieszkaniowego, obowiązują dla budownictwa mieszkaniowego pracowniczego i społecznego, finansowanego z planu Ministerstwa Odbudowy (Państw. Planu Inwest. część 21 dział 1 i 2, rozdział 1, § 2 i 4) standarty tymczasowe, określone niniejszą instrukcją.
- b) Nieprzestrzeganie przez budującego standartów, zarówno w toku prac projektawczych, jak i w trakcie budowy, pociąga za sobą cofnięcie przyrzeczonej pomocy kredytowej.
- c) Obowiązek dopilnowania stosowania standartów ciąży na terenowych władzach budowlanych oraz na instytucji kredytowej, rozprawdzającej kredyty budowlano-mieszkaniowe.

2) Postanowienia ogólne.

- a) Standarty przestrzenne określają wymiary powierzchni użytkowej mieszkania, za-

równo jego części mieszkalnej, jak również niemieszkalnej.

Przez izbę mieszkalną należy rozumieć pomieszczenie mieszkalne (również sypialnie, kuchnie) oddzielone od sąsiednich pomieszczeń ścianami i wyposażone w bezpośrednie oświetlenie.

Jako minimalne wymiary izby przyjmuje się powierzchnię użytkową nie niższą niż 8 m². Dopuszczalne jest budowanie aneksów o powierzchni mniejszej niż 8 m². Aneksy te mogą być oddzielone od sąsiednich pomieszczeń tylko z trzech stron na całej długości trwałymi ścianami i mogą nie mieć bezpośredniego oświetlenia.

Dopuszczalną górną granicę powierzchni użytkowej poszczególnych kategorii mieszkań samodzielnych określa pkt. 3 niniejszej instrukcji.

Dozwala się na odchylenia wzwyż i w dół od wymienionych w pkt. 3 wymiarów powierzchni użytkowej mieszkania w granicach 10%, liczonych od podstawy obliczeniowej.

Pomieszczeń mieszkalnych na poddaszu w domach jednorodzinnych nie wlicza się do ogólnej dozwolonej powierzchni użytkowej mieszkania. Adaptacja poddasza na cele mieszkalne nie może być jednak przedmiotem finansowania z funduszy państwowych w ramach akcji kredytowej dla budownictwa mieszkalnego pracowniczego i społecznego.

W budowlach wielomieszkaniowych o charakterze blokowym należy w miarę możliwości przewidzieć 2 — 3 kategorie wielkości mieszkań.

Wysokość pomieszczeń, licząc w świetle czystej podłogi i sufitu, określa się dolną granicą 2,20 m — dla pomieszczeń niemieszkalnych oraz górną granicą 2,60 m dla pomieszczeń mieszkalnych. Nie dotyczy to lokali, poddanych naprawie bądź odbudowie, których wysokość nie może ulec zmianie ze względów konstrukcyjnych bądź architektonicznych, oraz lokali nowo budowanych, których wysokość nawiązuje do istniejących budowli.

Uwaga:

Dolną granicę wysokości pomieszczeń mieszkalnych w gminach miejskich i uzdrowiskach określa się następująco:

- a) w domach parterowych i jednopiętrowych 2,50 m,
- b) w domach o więcej niż 2-ch kondygnacjach 2,75 m,
- c) na poddaszach 2,30 m.

Górna granica, podana w niniejszej instrukcji, odnosi się w gminach miejskich i uzdrowiskach do pomieszczeń mieszkalnych w domach parterowych i jednopiętrowych, natomiast w budynkach o więcej niż 2-ch kondygnacjach należy stosować wysokość równą dolnej granicy wg punktu b), tj. 2,75 m.

- b) Standardy wyposażeniowe określają stopień zaopatrzenia mieszkania w instalacje oraz jakość ich wyposażenia.

W osiedlach, wyposażonych w sieć kanalizacyjną i wodociągową, każde mieszkanie rodzinne powinno być zaopatrzone we własny WC (klozet), który w mieszkaniach liczących ponad 3 izby powinien być wydzielony z innych pomieszczeń sanitarnych (łazienka).

Dla mieszkań budowanych na terenach nie uzbrojonych w zbiorowy wodociąg i kanalizację, będą wydane oddzielne przepisy.

W kosztorysach, stanowiących podstawę do obliczenia wysokości kredytu, nie mogą być zamieszczone roboty niedozwolone na skutek obowiązujących zarządzeń oszczędnościowych Ministerstwa Odbudowy.

- c) Przy projektowaniu i budowaniu osiedli pracowniczych należy przewidzieć wzniesienie odrębnych budynków lub pomieszczeń o charakterze społecznym (świetlice, pralnie), co do których wydane będą osobne przepisy.

3) Postanowienia szczegółowe, w odniesieniu do budownictwa nowego, nadbudowy i przebudowy.

- a) W budynkach wielomieszkaniowych bądź w budynkach typu blokowego ustala się standardy przestrzenne dla poszczególnych kategorii mieszkań wg następującej tabeli.

Kategoria mieszkań	pow. użytk. w m kw.	w tym minim. pow. mieszk. w m kw.	przykładowe rozwiązanie izbowe
I	22	16	1 bądź 1,5 izb.
II	35	24	2-izbowe
III	41	28	2,5 — 3 izb.
IV	48	32	3 — 3,5 izb.
V	58	40	4 izbowe

Objaśnienia do tabeli: Podane w drugiej rubryce powierzchnie użytkowe stanowią wytyczne, które mogą być przekroczone lub obniżone zależnie od wymagań projektu o 10%.

Wprowadzenie kategorii pośrednich wymaga zgody Ministerstwa Odbudowy.

Rubryka trzecia określa tę minimalną część ogólnej powierzchni użytkowej, która musi być przeznaczona na pomieszczenia mieszkalne (pokoje). Przy oszczędniejszym zaprojektowaniu powierzchni niemieszkalnych (przedpokoje, łazienki itd.), powierzchnia pokoi może ulec powiększeniu kosztem powierzchni niemieszkalnej.

Cyfry, podane w rubryce czwartej, należy traktować jako cyfry przykładowe, dopuszczające również i inne rozwiązania pod względem ilości izb. (Przykład: mieszkanie kategorii drugiej o powierzchni użytkowej 35 m² może być również rozwiązane jako mieszkanie o jednej izbie z dwoma aneksami, z których jeden będzie służył jako kuchnia a drugi jako sypialnia itd.).

Kategorią podstawową, która winna być stosowana wielokrotnie, jest III-cia kategoria mieszkań.

W budynkach, zawierających ponad 20 mieszkań, oraz w zespołach budynków w osiedlu mieszkaniowym, mieszkania tej kategorii winny być budowane w ilości co najmniej 3/5 ogólnej liczby mieszkań, a mieszkania kategorii I i II co najmniej w ilości 1/5 ogólnej liczby mieszkań.

Mieszkania kategorii IV i V, przeznaczone wyłącznie dla dużych rodzin, mogą

być budowane w ilości nie przekraczającej 1/5 ogółu mieszkań.

- b) Dla domków jednorodzinnych ustala się jednolite kategorie mieszkań o powierzchni, odpowiadającej kategorii trzeciej.

W wypadkach adaptacji pomieszczeń na poddaszu dla celów mieszkalnych uzyskana w ten sposób powierzchnia może być przeznaczona na powiększenie powierzchni użytkowej mieszkań pod warunkiem, że adaptacja została dokonana kosztem użytkownika bez pomocy finansowej Państwa. Nie zezwala się na adaptację pomieszczeń suterynowych lub piwnicznych dla celów mieszkalnych.

Zaleca się budowanie domów jednorodzinnych typu szeregowego lub bliźniaczego. Budowa domów jednorodzinnych wolnostojących jest dopuszczalna tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

- c) Wyposażenie mieszkań powinno być utrzymane na poziomie skromnym, uwzględniającym w szczególności wszelkie przepisy oszczędnościowe Ministerstwa Odbudowy, oraz umożliwiać uzupełnienia, których mogliby dokonać użytkownicy własnym nakładem. Niedopuszczalne jest stosowanie tarasów, a w domkach jednorodzinnych również i balkonów. W domach wielomieszkaniowych stosowanie balkonów wymaga specjalnego uzasadnienia.
- d) Odbudowę budynków mieszkalnych, uszkodzonych w stopniu większym niż 66% ich wartości technicznej, uważa się za nową budowę, dla której obowiązują wszystkie postanowienia niniejszego punktu.
- e) Przepisy, dotyczące pomieszczeń pomocniczych i gospodarczych, położonych poza obrębem lokali mieszkalnych (piwnice, komórki itp.) zostaną wydane oddzielnie.

4) Postanowienia szczegółowe w odniesieniu do budynków, poddanych naprawie gruntownej.

Jeżeli budynek ma być poddany gruntownej naprawie w rozumieniu dekretu o rozbiórce i naprawie budynków, wówczas:

- a) mieszkania, których wymiary i ich stosunek ilościowy w budynku odpowiadają standartom, określonym w pkt. 3, pozostają bez zmiany,
- b) mieszkania 1, 1,5 i 2-izbowe nie podlegają ograniczeniom przestrzennym,
- c) mieszkania większe, przekraczające standardy przestrzenne, wymienione w pkt. 3, winny ulec przeróbce na mniejsze mieszkania samodzielne o powierzchni, zgodnej ze standartami przestrzennymi dla bu-

downictwa nowego. Władza budowlana zwolni od obowiązku dokonania przeróbki, jeżeli przeróbka taka nie jest możliwa ze względów konstrukcyjnych lub architektonicznych, bądź koszt jej przeprowadzenia spowoduje ogólną zwyżkę ogólnego kosztu naprawy.

- d) Projektowana naprawa gruntowna nie może obejmować robót, zwiększających stopień wyposażenia mieszkań, istniejący przed ich uszkodzeniem, z wyjątkiem urządzeń sanitarnych i kuchni. Nowe urządzenia sanitarne i kuchenne muszą jednak odpowiadać przepisom oszczędnościowym Ministerstwa Odbudowy.

5) Postanowienia szczegółowe dotyczące mieszkań poddanych drobnemu remontowi.

Drobny remont nie podlega zasadniczo finansowaniu z kredytów państwowych. W wypadkach niemożności pokrycia jego kosztów ze środków własnych przez użytkowników mieszkań, dozwala się jednak na udzielenie pomocy kredytowej w granicach, określonych przez Ministerstwo Odbudowy. Wyłącza się przy tym stosowanie standartów przestrzennych, zaleca się natomiast podział mieszkań wieloizbowych. Zarządzenia oszczędnościowe obowiązują ściśle; roboty remontowe mogą mieć na celu jedynie przywrócenie mieszkaniu jego zwykłej zdolności użytkowej w granicach skromnego wyposażenia, niezależnie od stopnia pierwotnego zainwestowania.

6) Kontrola projektów robót budowlanych pod względem zgodności ze standartami.

Władze budowlane obowiązane są przed otwarciem kredytów sprawdzać, czy projekty robót zgodne są z przepisami niniejszej instrukcji, i stwierdzać zgodność na projektach.

W wypadku, gdy sprawdzenie da wynik negatywny, władza budowlana powiadamia o tym budującego, nadmieniając o konsekwencjach, wynikających z pkt. 1 lit. b) instrukcji.

Projekty budowy bądź naprawy budynków i ich zespołów, których łączna kubatura przekracza 5000 m³, oraz budynków typowych bez względu na kubaturę, jeżeli przeznaczone są do wielokrotnej budowy, należy przedstawić Ministerstwu Odbudowy do skontrolowania pod względem zastosowania standartów. Nie dotyczy się to robót, objętych pkt. 5.

Dla stwierdzenia zgodności z przepisami instrukcji wystarczy przedstawienie projektu szkicowego z tym jednak, że projekt ten będzie potem przedstawiony łącznie z projektem właściwym, złożonym do zatwierdzenia władzy budowlanej.

7) W wyjątkowych przypadkach Ministerstwo Odbudowy może zezwolić na odchylenie od standartów, określonych w niniejszej instrukcji.

Dyrektor Departamentu
Polityki Budowlanej
Dr J. Goryński

KOMUNIKAT 1.

Niżej wyszczególnione ustawy, dekrety i rozporządzenia zostały ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P.:

Ustawa z dn. 3.VII.47 r. o państwowym planie inwestycyjnym na r. 1947 (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 313).

Dekret z dnia 24 września 1947 r. o ustalaniu cen w przedsiębiorstwach prowadzonych przez Państwo lub samorząd (Dz. U. R. P. Nr 61 poz. 337).

Dekret z dn. 1.X.1947 r. o planowej gospodarce narodowej. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 373):

Dekret z dn. 22.X.1947 r. o zmianie ustawy z dn. 2.VI.47 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 377).

Dekret z dn. 28.X.47 r. w sprawie przedłużenia terminu przewidzianego w art. 15 ust. 2 dekretu z dn. 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 402).

Dekret z dn. 28.X.47 r. w sprawie obowiązku zawiadomienia o prowadzeniu przemysłu i wykonywaniu niektórych zajęć zarobkowych. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 403).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 2.X. 1947 r. o wprowadzeniu publicznej gospodarki lokalami w całości w m. Bydgoszczy oraz o wprowadzeniu publicznej gospodarki lokalami mieszkalnymi w m. Nowym Tomysłu (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 394).

Rozporządzenie Ministra Żeglugi z dn. 10.IX. 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Ziemi Odzyskanych, Odbudowy, Przemysłu i Handlu, Komunikacji i Odbudowy w sprawie utworzenia urzędu Pełnomocnika do rozbudowy i zagospodarowania portu w Szczecinie. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 326).

Rozporządzenie Ministrów: Ziemi Odzyskanych, Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu oraz Odbudowy z dnia 14.X.1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Leśnictwa w sprawie włączeń i wydzieżeń z zapasu ziemi na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 433).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15.XI.1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych, Sprawiedliwości, Zdrowia, Odbudowy oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zawiadomień o prowadzeniu przemysłu i wykonywaniu niektórych zajęć zarobkowych. (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 442).

W Monitorze Polskim Nr. 126 z dnia 20.X. 47 r. zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Odbudowy z dn. 23.VI.1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Ziemi Odzyskanych w sprawie przekazania znaków pomiarowych pod ochronę zarządów gminnych i miejskich.

KOMUNIKAT 2.

Począwszy od m-ca grudnia 1947 r. „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Odbudowy” będzie ukazywał się co miesiąc około 15 każdego miesiąca.

Stosownie do zarządzenia Ministra Odbudowy z dn. 26 listopada 1947 r. (patrz niniejszy Dziennik Urzędowy Nr 9 poz. 131) wszelkie zarządzenia, okólniki oraz pisma okólne poza nielicznymi wyjątkami będą ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Odbudowy i będą miały moc obowiązującą z chwilą ich ogłoszenia,

o ile w samym zarządzeniu, okólniku lub piśmie okólnym nie będzie podany inny termin.

W związku z powyższym zwraca się uwagę Naczelników Wydziałów Odbudowy, Dyrektorów Dyrekcji Odbudowy, Dyrektorów Regionalnych Dyrekcji Planowania Przestrzennego, Architektów Powiatowych oraz Kierowników wszystkich organów technicznych i gospodarczych, podległych Ministerstwu Odbudowy, aby niezwłocznie po otrzymaniu każdego numeru Dziennika Urzędowego Ministerstwa Odbudowy zaznajamiali się uważnie z jego treścią.

Należność za Dziennik Urzędowy należy wpłacać tylko na konto czekowe w P. K. O. w Warszawie
Nr I — 1683 — „Ministerstwo Odbudowy” — Wydawnictwa“.

Cena numeru niniejszego zł. 45.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Odbudowy, Warszawa, Al. Marszałka Stalina 38.

Nr 1877 — Robotnicza Spółdzielnia Graficzna, Warszawa, Targowa 80.